

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
(structurată pe articole sau puncte din proiect)
la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
„Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei”
 (în continuare - proiectul HCE)

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare	Participantul la avizare în cadrul BNM	Nr. obiectiei / propunerii/recomandării	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
<p>HOTĂRÂREA nr. ____ din _____. 2023 ....</p> <p>În temeiul art.5 alin.(1) lit.l), art.11 alin.(1), art.51 lit.a) și art.52 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare, precum și art.6 alin.(5) și (6) și art.67 din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423-429, art.859), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei</p>	Ministerul Justiției	1	<p>Subliniem asupra importanței respectării art. 16 alin. (2) și art. 44 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, astfel se va indica doar temeiul juridic concret pentru emiterea prezentului act normativ, referințe la alte acte normative și prevederi care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat nu se vor indica în clauza de adoptare. În acest context, este oportună revizuirea temeiului juridic al proiectului, având în vedere că dispozițiile care se referă la competența generală a Băncii Naționale a Moldovei de a adopta acte normative în domeniul său de competență nu constituie temei juridic de emitere și nu oferă dreptul Băncii Naționale a Moldovei de a adopta prezentul act normativ.</p>	<p>Se acceptă Se exclud referințele la art.5 alin.(1) lit.l), art.11 alin.(1) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.</p>
	Ministerul Justiției	2	<p>Adițional, se va revizui numerotarea proiectului, ținându-se cont de art.52 alin.(1), (2) și (3) din Legea nr.100/2017, potrivit cărora „Punctul este elementul structural de bază al actelor normative ale autorităților publice autonome. Punctele</p>	<p>Se acceptă</p>

			se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte sau alineate. Subpunctele sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală.	
	Ministerul Justiției	3	Pe parcursul proiectului, se va lua în considerare că, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.	Se acceptă
	Ministerul Finanțelor	4	Nota de argumentare urmează a fi redenumită în Nota informativă, pentru a corespunde prevederilor art. 30 din Legea menționată. Totodată, la pct.4 din Nota de argumentare, textul „art.43 alin.(5)” urmează să se substituie cu textul „art.34 alin.(5)”, întrucât art.43 nu se regăsește în Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.	Se acceptă

II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele la proiect				
	Ministerul Finanțelor	5	Textul proiectului urmează a fi redactat în contextul respectării regulilor stipulate la prevederile art.54 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă
1. Instrucțiunea cu privire la raportarea unor operațiuni valutare de către băncile licențiate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.11/2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.57-58, art.251), cu modificările ulterioare, înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.654 din 21 februarie 2009, se modifică după cum urmează: 1) La punctul 2, textul „d) – g)” se substituie cu textul „c), e)-g)”;	Ministerul Finanțelor	6	La punctul 1, în denumire, textul „Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.57-58, art.251” să se substituie cu textul „Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.47-48 art.178”.	Se acceptă Textul „nr.57-58, art.251” se substituie cu textul „nr.47-48, art.178”.
		7	La punctul 1, la subpct.1), după textul „c), e)-g)” să se completeze textul „, iar textul „lit. b), d)-i)” se substituie cu textul „lit. b)-d), f)-i)” ”, pentru a aduce în concordanță cu modificările operate la Legea 62/2008 privind reglementarea valutară prin Legea 363/2022 pentru modificarea unor acte normative.	Se acceptă Punctul 1, subpct.1) din proiectul HCE va avea următorul cuprins: „Punctul 2 va avea următorul cuprins: „2. În scopul prezentei Instrucțiuni, la persoane juridice se referă persoanele specificate la art.3 pct.9) lit.b), c), e)-g) și pct.10) lit.b)-d), f) - i) din Legea nr.62/2008.””
2. Instrucțiunea privind notificarea angajamentelor externe, ... se modifică după cum urmează: ... 30) Punctele 37, 38 și 39 vor avea următorul cuprins: „37. După luarea la evidență a angajamentului extern notificat pe suport hârtie, persoanei fizice rezidente i se eliberează confirmarea BNM, iar fotocopiile documentelor prezentate de aceasta rămân la BNM. Concomitent, BNM eliberează persoanei fizice rezidente, pe suport hârtie, anexa la confirmarea BNM conform formularului din anexa nr.4 în vederea	Ministerul Finanțelor	8	La punctul 2, în scopul uniformizării terminologiei utilizate în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, ținând cont de faptul că proiectele de acte normative prezentate anterior pentru avizare prevăd substituirea termenului de „fotocopie” cu termenul de „copie”, considerăm oportună efectuarea modificărilor respective în textul proiectului prenotat, precum și în instrucțiunile supuse modificării.	Nu se acceptă Termenul „fotocopie” este utilizat doar în cazul documentelor prezentate pe suport hârtie, acesta fiind un termen explicat și de DEX (FOTOCÓPIE, fotocopii, s. f. Copie fotografică (pozitiv, mai rar negativ) a unui document, text, a unei fotografii, fotograme etc.; copie la un aparat de tip xerox. – Din fr. Photocopie). Terminologia în cauză este utilizată și în alte acte normative în domeniul reglementării valutare (inclusiv Regulamentul privind conturile rezidenților în

<p>reflecției tuturor operațiunilor efectuate în cadrul angajamentului extern luat la evidență.</p> <p>În funcție de specificul angajamentului extern, BNM poate modifica conținutul anexei la confirmarea BNM și/sau elibera câteva anexe.</p> <p>38. În cazul survenirii situației prevăzute la pct.35, care a condus la modificarea datelor din confirmarea BNM, persoana fizică rezidentă este obligată să prezinte la BNM:</p> <p>a) o scrisoare prin care informează BNM despre modificările survenite ;</p> <p>b) fotocopiile documentelor noi, care modifică clauzele angajamentului extern;</p> <p>c) confirmarea BNM și anexa la aceasta în original. În cazul confirmării BNM și/sau anexei la confirmarea BNM pierdute, în scrisoarea indicată la lit.a) se înscrie următorul text: „Declar pe propria răspundere că am pierdut confirmarea BNM (după caz, anexa la confirmarea BNM) privind luarea la evidență a angajamentului extern cu nr. ___ din _____”.</p> <p>38) La punctul 54: prima propoziție va avea următorul cuprins: „Rezidenții sunt obligați să prezinte împreună cu fotocopia anexei la confirmarea BNM fotocopiile documentelor (care rămân la BNM) care confirmă informația privind operațiunile</p>				<p>străinătate, aprobat prin HCA al BNM nr. 216/2015 etc.).</p>
---	--	--	--	---

<p>reflectate în anexa la confirmarea BNM, cu excepția celor aferente operațiunilor efectuate prin intermediul băncilor licențiate (de exemplu, ordinul de plată).”;</p> <p>39) Punctul 56 va avea următorul cuprins:</p> <p>„56. În cazul în care în cadrul raportării pe suport hârtie au fost completate toate rândurile prevăzute în anexa la confirmarea BNM, persoana fizică rezidentă responsabilă de notificare poate solicita eliberarea de către BNM a unei pagini suplimentare la anexa la confirmarea BNM. În acest scop, persoana fizică rezidentă depune la BNM o cerere prin care solicită eliberarea unei pagini suplimentare la anexa la confirmarea BNM, la care atașează copia certificată de către persoana în cauză a ultimei pagini a anexei la confirmarea în cauză. BNM eliberează solicitantului o pagină suplimentară la anexa la confirmare BNM pe suport hârtie în decurs de cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii la BNM.”;</p> <p>51) Se completează cu punctele 68¹- 68⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>”....</p> <p>68². Dacă au survenit modificări aferente angajamentelor externe menționate la pct.68¹ (modificări în notificație și/sau în documentele prezentate de către rezidenți și /sau au apărut documente noi care modifică clauzele angajamentului extern) rezidenții în cauză sunt obligați</p>				
--	--	--	--	--

<p>să aplice prevederile capitolului III și IV ale prezentei instrucțiuni, luând în considerare următoarele particularități:</p> <p>a) în cazul angajamentelor externe luate la evidență pe suport hârtie - persoanele juridice rezidente și persoanele fizice rezidente care practică o anumită activitate sunt obligate, iar persoanele fizice rezidente au dreptul să solicite posibilitatea notificării și raportării în formă electronică, prin depunerea la BNM a cererii în scris, în care se indică, în mod obligatoriu, numărul de identificare de stat (IDNO/IDNP) sau codul fiscal al acestora, numărul și data luării la evidență a angajamentelor externe pentru care se solicită posibilitatea de notificare (a modificărilor) și raportare în formă electronică, numărul de telefon, poșta electronică și alte date de contact. La cerere se anexează originalul/duplicatul notificației și fotocopia anexei la notificație. În cazul notificației și/sau anexei la notificație pierdute în cerere se înscrie următorul text, după caz: „Declar pe propria răspundere că am pierdut confirmarea BNM și/sau anexa la confirmarea BNM privind luarea la evidență a angajamentului extern cu nr. ___ din ____”. Urmare acțiunilor prevăzute la pct.67, BNM aplică pe originalul/duplicatul notificației ștampila „ANULATĂ” și restituie notificația în cauză rezidentului.</p>				
---	--	--	--	--

<p>12) Punctul 15 va avea următorul cuprins: „15. Notificarea la BNM despre angajamentele externe se efectuează de către rezidenți în formă electronică, cu excepția persoanelor fizice rezidente care pot notifica pe suport hârtie sau în formă electronică.”;</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>9</p>	<p>La pct.2 al proiectului HCE, pe tot parcursul textului hotărârii considerăm oportună stabilirea expresă a notificării angajamentelor externe în mod prioritar în format electronic, cu utilizarea mijloacelor și a semnăturii electronice, iar utilizarea documentelor pe suport de hârtie să fie doar cu titlu de excepție.</p>	<p>Comentarii Una din prioritățile BNM este digitalizarea proceselor, care derivă din trendul global de digitalizare. Digitalizarea este valabilă și în cadrul altor procese ale BNM (licențiere, notificare, precum și autorizarea altor operațiuni valutare). Posibilitatea utilizării documentelor pe suport hârtie (notificarea, luarea la evidență de către BNM și raportarea) este prevăzută ca excepție, doar în cazul persoanelor fizice. Aceeași abordare față de persoanele fizice se observă și în alte acte normative (de exemplu, Codul Fiscal, care prevede că începând cu 01.01.2023 darea de seamă fiscală se prezintă utilizând, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică de către toți contribuabilii subiecți ai impunerii conform art.5 pct.2), <u>cu excepția persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător (art.187 alin.(2¹) lit.i)).</u></p>
<p>18) La punctul 20, textul „(emiterii documentelor)” se exclude;</p> <p>19) Punctul 22 se abrogă;</p> <p>19) Punctul 23 va avea următorul cuprins:</p>	<p>ÎS „Poșta Moldovei”</p>	<p>10</p>	<p>La pct.2 al proiectului HCE, de corectat numerotarea subpct. 1)-55), întrucât subpct.19) se repetă.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>„23. Informația care se conține în notificarea privind angajamentul extern depusă la BNM trebuie să corespundă cu informația din documentele în bază căreia aceasta a fost completată.”;</p> <p>20) Punctul 24 se abrogă; ...</p>				
<p>3) Punctul 2: ... se completează cu subpunctele 4¹⁾ și 4²⁾ cu următorul cuprins: „4¹⁾ confirmarea BNM privind luarea la evidență a angajamentului extern (confirmarea BNM) - document, pe suport hârtie sau în formă electronică, prin care BNM confirmă luarea la evidență a angajamentului extern supus notificării conform Legii nr. 62/2008. ... 11) Punctul 13 va avea următorul cuprins: „13. Confirmarea BNM se prezintă de către rezident prestatorului SPR (prin intermediul căruia efectuează plăți și transferuri în cadrul angajamentului extern) pentru a face dovada îndeplinirii de către rezidentul în cauză a obligației de notificare la BNM a angajamentului extern supus notificării conform Legii nr. 62/2008 și prezentei instrucțiuni.”;</p>	<p>ÎS „Poșta Moldovei”</p>	<p>11</p>	<p>La subpct.3) și 11) după sintagma „Legii nr.62/2008” de completat cu textul „privind reglementarea valutară”, după cum se face trimitere și la alte legi din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă Potrivit pct.2 „În prezenta instrucțiune se utilizează noțiunile definite în Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423-429, art.859), denumită în continuare – Legea nr.62/2008”.</p>

<p>14) Se completează cu punctul 16¹ cu următorul cuprins: „16¹. Notificarea privind angajamentul extern indicată la pct.16 reprezintă solicitarea rezidentului responsabil de notificare de luare la evidență de către BNM a împrumutului/creditului primit de la un anumit nerezident. Notificarea în cauză trebuie să conțină cel puțin următoarea informație, după caz: ...</p>	<p>ÎS „Poșta Moldovei”</p>	<p>12</p>	<p>La subpct.14) lit.b), cuvântul „contractul” de a substitui cu cuvântul „contractului”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>b) informația privind împrumutul/creditul primit de la creditorul nerezident (numărul și data contractul de creditare, suma împrumutului/creditului, valuta împrumutului/creditului, termenul de rambursare ș.a.)</p> <p>c) informația despre creditorul nerezident – denumirea persoanei juridice nerezidente, numele persoanei fizice nerezidente, țării creditorului nerezident ș.a....”;</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>13</p>	<p>La subpct.14) lit.c), cuvântul „țării” de a se substitui cu cuvântul „țara”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>19) Punctul 23 va avea următorul cuprins: „23. Informația care se conține în notificarea privind angajamentul extern depusă la BNM trebuie să corespundă cu informația din documentele în baza căreia aceasta a fost completată.”;</p>	<p>ÎS „Poșta Moldovei”</p>	<p>14</p>	<p>La subpct.19), menționat a doua oară: sintagma „documentele în baza căreia” de substituit cu sintagma „documentele, în baza cărora”.</p>	<p>Se acceptă După renumerotare a devenit subpct.20).</p>

<p>29) Denumirea secțiunii a 2-a din Capitolul IV se completează cu cuvintele „de către persoanele fizice rezidente”;</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>15</p>	<p>Subpct.29), textul „de către persoanele fizice rezidente” să se substituie cu textul „prezentate de către persoanele fizice rezidente”, întru formularea exhaustivă a denumirii secțiunii respective.</p>	<p>Comentariu Secțiunea a 2-a reglementează particularitățile luării la evidență de către BNM a angajamentelor externe în cazul în care persoanele fizice rezidente notifică angajamentul extern pe suport hârtie. Pe parcursul textului instrucțiunii cuvântul „notificare” este utilizat atât în sensul „acțiunii” efectuate, cât și în sensul „documentului” prezentat de către rezident la BNM (NOTIFICĂRE s.f. <u>Acțiunea de a notifica</u> și rezultatul ei; <u>înscris</u> prin care se înștiințează cineva; înștiințare; notificație. [<u><</u> notifica]. Opinăm asupra păstrării redacției propuse prin proiectul HCE (după renumerotare, subpct.30), cuvântul „notificare” fiind utilizat în sensul „acțiunii” efectuate de către persoanele fizice rezidente.</p>
<p>32) La punctele 41 și 44, cuvântul „notificația” și la punctul 45 cuvântul „notificație” se substituie cu cuvintele „confirmarea BNM”;</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>16</p>	<p>La subpct.32), în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, considerăm oportun ca textul „la pct.45 cuvântul „notificație” se substituie cu cuvintele „confirmare BNM” să fie expus într-un punct distinct în proiect, după subpct.34).</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>37) La punctul 53: în partea introductivă, cuvintele „rezidentul responsabil” se substituie cu</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>17</p>	<p>Subpct.37), cu referire la punctul 53 litera a), să se completeze cu textul „ , iar cuvântul „rezidentului” se substituie cu cuvintele „persoanei fizice rezidente””,</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>cuvintele „persoana fizică rezidentă responsabilă”;</p> <p>la litera a), cuvintele „notificație, eliberată de Banca Națională a Moldovei” se substituie cu cuvintele „confirmarea BNM”;</p> <p>la litera b), cuvântul „notificație” se substituie cu cuvintele „confirmarea BNM”;</p>			<p>întru aducerea în concordanță cu modificările propuse prin proiectul enunțat.</p>	
<p>41) În denumirea capitolului IV, cuvântul „notificației” se substituie cu cuvintele „confirmării BNM”, iar cuvântul „notificație” se substituie cu cuvintele „confirmarea BNM”;</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>18</p>	<p>Subpct.41) să se expună în următoarea redacție: „Denumirea capitolului VI va avea următorul cuprins „Duplicatul confirmării BNM/anexei la confirmarea BNM pe suport de hârtie””.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>42) Punctele 58, 59 și 60 vor avea următorul cuprins: „58. În cazul în care după data luării la evidență pe suport hârtie a angajamentului extern, confirmarea BNM/anexa la confirmarea BNM a fost pierdută sau deteriorată semnificativ, rezidentul, responsabil de notificare, poate solicita eliberarea de către BNM a unui duplicat al confirmării BNM /anexei la confirmarea BNM.</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>19</p>	<p>La subpct.42), ce ține de expunerea în redacție nouă a pct.58, textul „rezidentul, responsabil de notificare” să se substituie cu textul „persoana fizică rezidentă (responsabilă de notificare)”, întru aducerea în concordanță cu modificările propuse prin proiectul enunțat.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>...</p> <p>59. Pentru a obține duplicatul confirmării BNM, persoana fizică rezidentă (responsabilă de notificare) depune la BNM o cerere în scris, cu argumentarea motivului solicitării duplicatului, la care, în cazul confirmării BNM deteriorate semnificativ, se anexează originalul confirmării BNM. În</p>		<p>20</p>	<p>Suplimentar, în scopul uniformizării termenilor utilizați în Instrucțiunea nr.12/2020, conform modificărilor propuse prin proiectul prenotat, la pct.61 și 63 din Instrucțiune urmează să se substituie cuvintele „rezidentul responsabil de notificare” cu textul „persoana fizică rezidentă (responsabilă de notificare)”.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>cazul confirmării BNM pierdute, în cerere se înscrie următorul text: „Declar pe propria răspundere că am pierdut confirmarea BNM privind luarea la evidență a angajamentului extern cu nr. ___ din _____”.</p> <p>60. BNM, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, eliberează persoanei fizice rezidente duplicatul confirmării BNM, cu înscrierile efectuate de către persoana responsabilă a BNM și certificate cu semnătura olografă a acesteia și ștampila BNM, pe care se indică textul „DUPLICAT” și dată eliberării duplicatului.”;</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>21</p>	<p>La subpct. 42), ce vizează redacția nouă a pct. 60, abrevierea „BNM” se va expune fără folosirea stilului bold (caractere aldine).</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>46) Se completează cu punctul 64¹ cu următorul cuprins: „64¹. Rezidenții care dețin împrumuturi/credite în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe primite de la nerezidenți în perioada 10 decembrie 2016 - 19 iulie 2023, în valoare mai mare de 10 000 de euro care nu erau supuse notificării la BNM, devin supuse notificării la BNM și raportării potrivit prezentei instrucțiuni, dacă după 20 iulie 2023 se încheie contracte prin care se modifică raporturile juridice respective.</p> <p>64². Rezidenții care dețin împrumuturi/credite în valoare mai mare de 10 000 de euro și mai mică de 50 000 euro care nu erau supuse notificării la BNM, devin supuse notificării la BNM și raportării</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>22</p>	<p>La subpct.46), după textul „punctul 64¹” să se completeze cu textul „și 64²”, întru corespunderea cu completarea efectuată.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>64². Rezidenții care dețin împrumuturi/credite în valoare mai mare de 10 000 de euro și mai mică de 50 000 euro care nu erau supuse notificării la BNM, devin supuse notificării la BNM și raportării</p>	<p>ÎS „Poșta Moldovei”</p>	<p>23</p>	<p>La subpct.46) sintagma „cu punctul 64¹” de substituit cu sintagma „cu punctele 64¹ și 64²”, deoarece Instrucțiunea se completează cu două puncte.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>64². Rezidenții care dețin împrumuturi/credite în valoare mai mare de 10 000 de euro și mai mică de 50 000 euro care nu erau supuse notificării la BNM, devin supuse notificării la BNM și raportării</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>24</p>	<p>Cu referire la subpct. 46), având în vedere că prezentul punct vizează nemijlocit și completarea și cu pct. 64², după textul „64¹” se va completa cu textul „și pct. 64²”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>64². Rezidenții care dețin împrumuturi/credite în valoare mai mare de 10 000 de euro și mai mică de 50 000 euro care nu erau supuse notificării la BNM, devin supuse notificării la BNM și raportării</p>		<p>25</p>	<p>Adițional, la pct.64¹ și pct.64², se introduce obligația rezidenților care dețin împrumuturi /credite în valoarea mai</p>	<p>Nu se acceptă Potrivit Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (cu luarea în considerare a modificărilor</p>

<p>potrivit prezentei instrucțiuni, dacă după 20 iulie 2023 se încheie contracte prin care se modifică raporturile juridice dintre debitor și creditor.”;</p> <p>51) Se completează cu punctele 68¹- 68⁴ cu următorul cuprins: „68¹.Rezidenții, care dețin notificațiile (pe suport hârtie sau în formă electronică) aferente angajamentelor externe luate la evidență până la data de 19 iulie 2023 pot utiliza în continuare notificațiile respective și anexele la acestea până la stingerea obligațiilor aferente angajamentelor externe luate la evidență, dacă nu au survenit modificări aferente angajamentelor externe în cauză.</p> <p>68². Dacă au survenit modificări aferente angajamentelor externe menționate la pct.68¹ (modificări în notificație și/sau în documentele prezentate de către rezidenți și /sau au apărut documente noi care modifică clauzele angajamentului extern) rezidenții în cauză sunt obligați să aplice prevederile capitolului III și IV ale prezentei instrucțiuni, luând în considerare următoarele particularități: a) în cazul angajamentelor externe luate la evidență pe suport hârtie - persoanele juridice rezidente și persoanele fizice rezidente care practică o anumită activitate sunt obligate, iar persoanele fizice rezidente au dreptul să solicite posibilitatea notificării și raportării în formă electronică, prin depunerea la</p>		<p>mare de 10 000 euro și mai mică de 50 000 euro care nu erau supuse notificării la BNM, de a notifica și raporta la BNM, dacă după 20 iulie 2023 se încheie contracte prin care se modifică raporturile juridice respective. Ținem să menționăm că, asemenea obligație post factum a rezidenților de a notifica către BNM împrumuturi/credite în valoare de 10 000 euro în cazul modificării raporturilor juridice nu este prevăzută în Legea nr.62/2008 și nici în legea de modificare, or potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.”. Subliniem, că nota informativă a proiectului, la fel, nu prezintă argumente în privința necesității și impactul acestor propuneri asupra rezidenților care nu au avut obligația legală de a notifica BNM. Din redacția expusă de autor nu este clar în ce măsură urmează a fi modificate raporturile juridice între creditor și debitori pentru a cădea sub incidența acestei obligații legale. Totodată, atenționăm că propunerile în cauză nu se conformează principiilor de acțiune în timp a legii civile, statuate la art. 7 alin. (1) din Codul civil, potrivit cărora „Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei</p>	<p>operate prin Legea nr.94/2016), în perioada 10 decembrie 2016 - 19 iulie 2023 sunt supuse notificării împrumuturile/creditele specificate primite de la nerezidenți în valoare mai mare de 50 000 euro. Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.363/2022 (20.07.2023), devin supuse notificării la BNM împrumuturile /creditele primite de la nerezidenți în valoarea mai mare de 10 000 euro. Pct.64¹ a fost exclus, iar pct.64² a devenit 64¹. Având în vedere că BNM are dreptul de a stabili condițiile și modul de notificare a împrumuturilor/ creditelor (art.6 alin.(6) subpct.4) din Legea nr.62/2008), prevederile pct.64¹ precizează situația în care după 20.07.2023 se încheie contractele aferente împrumuturilor/creditelor sus-menționate (care nu erau supuse notificării la BNM) prin care se modifică raporturile juridice (de exemplu, modificările aferente sumei, scadenței, debitorului/creditorului). De notat, că BNM utilizează datele aferente angajamentelor externe luate la evidență prin procedura de notificare și datele aferente operațiunilor efectuate în cadrul acestora în scopul îndeplinirii atribuțiilor stabilite</p>
---	--	---	---

<p>BNM a cererii în scris, în care se indică, în mod obligatoriu, numărul de identificare de stat (IDNO/IDNP) sau codul fiscal al acestora, numărul și data luării la evidență a angajamentelor externe pentru care se solicită posibilitatea de notificare (a modificărilor) și raportare în formă electronică, numărul de telefon, poșta electronică și alte date de contact. La cerere se anexează originalul/duplicatul notificației și fotocopia anexei la notificație. În cazul notificației și/sau anexei la notificație pierdute în cerere se înscrie următorul text, după caz: „Declar pe propria răspundere că am pierdut confirmarea BNM și/sau anexa la confirmarea BNM privind luarea la evidență a angajamentului extern cu nr. ___ din _____”. Urmare acțiunilor prevăzute la pct.67, BNM aplică pe originalul/duplicatul notificației ștampila „ANULATĂ” și restituie notificația în cauză rezidentului;</p> <p>b) în cazul angajamentelor externe luate la evidență în formă electronică - persoanele juridice rezidente și persoanele fizice rezidente care practică o anumită activitate sunt obligate, iar persoanele fizice rezidente au dreptul să notifice BNM despre angajamentul extern conform prevederilor pct.27. BNM atribuie notificației în formă electronică statutul de „ANULATĂ” prin intermediul Sistemului informatic al BNM;</p>		<p>situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare”. Adicional, prevederile expuse mai sus sunt în contradicție cu Constituția Republicii Moldova, în special art.22, potrivit căreia „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”.</p> <p>În același context s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin Decizia sa nr.142/2019, la §6, astfel „Raportarea normei contestate la dispoziția art.76 din Constituție, potrivit căreia o lege „intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei”, evidențiază contradicția între norma legală și cea constituțională, pentru înlăturarea căreia era necesară examinarea în fond a sesizării nr.187g/2019, ultima urmând a fi calificată ca fiind admisibilă. Această concluzie se consolidează și prin interpretările anterioare ale Curții Constituționale, care a statuat că legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv. Legea dispune numai pentru prezent și viitor și nu are efecte juridice pentru trecut [HCC nr.32 din 29 octombrie</p>	<p>prin lege, inclusiv pentru elaborarea statisticii datoriei externe a RM, pentru întocmirea balanței de plăți, a poziției investiționale internaționale, pentru efectuarea analizelor economice și monetare. Prestatorii de servicii de plată rezidenți (inclusiv băncile licențiate), în calitatea lor de agenți ai controlului valutar, efectuează controlul asupra plăților /transferurilor în cadrul operațiunilor valutare care se realizează prin intermediul acestora în contextul angajamentelor externe. Astfel, de exemplu, în cazul în care agentul controlului valutar constată că împrumutul/creditul corespunzător este supus notificării, comunică rezidentului despre necesitatea conformării prevederilor legale (specificate în Regulamentul nr.29/2018 privind modul și condițiile de efectuare a operațiunilor valutare, Instrucțiunea privind notificarea angajamentelor externe).</p> <p>Cu referire la subpct.55) (după renumerotare) din proiectul HCE (68¹-68⁴), în cazul survenirii modificărilor aferente angajamentelor externe (modificări în documentele prezentate de către rezidenți și</p>
---	--	--	---

<p>c) urmare acțiunilor întreprinse conform lit.a) și b) BNM eliberează rezidenților confirmarea BNM în formă electronică, aceasta fiind disponibilă în Portalul WEB al BNM.</p> <p>68³. Pentru a obține duplicatul notificației/ anexei la notificație pe suport hârtie aferent angajamentului extern luat la evidență până la data de 19 iulie 2023, rezidentul parcurge etapele similare de la pct. 59-62, prin care primește de la BNM duplicatul notificației/ anexei la notificație.</p> <p>68⁴. Modul de completare a anexei la notificație cu privire la împrumutul /creditul extern în cazul angajamentului extern luat la evidență până în data de 19 iulie 2023 rămâne a fi similar modulului de completare a anexei la confirmarea BNM.”;</p>		<p>1998]. Prin această afirmație, Curtea a stabilit principiul de neretroactivitate a legii, adică legea nouă nu se aplică actelor și faptelor încheiate, săvârșite sau, după caz, produse înainte de intrarea sa în vigoare, fiind aplicabilă actelor și faptelor ulterioare intrării sale în vigoare.”.</p> <p>La fel, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 155/2022, la § 41 și 42, a menționat că:</p> <p>„...Teoria dreptului admite excepții de la principiul neretroactivității legii, cum ar fi normele juridice în care legislatorul a stabilit expres că ele se vor aplica retroactiv (a se vedea <i>Fabris v. Franța</i> [MC], 7 februarie 2013, §§ 54-66). În acest context, deși pentru certitudinea juridică este dezirabil ca legile să nu retroactiveze, Constituția nu interzice, per se, adoptarea unor legi civile retroactive...42. În acest sens, Curtea notează că, pe baza principiului subsidiarității, judecătorii naționali au rolul de protectori principali ai drepturilor garantate de Convenția Europeană și, prin urmare, ei dețin competența aplicării directe a Convenției într-un caz concret în care printr-o lege retroactivă ar putea fi încălcat vreun drept fundamental.”.</p> <p>Astfel, conform celor expuse mai sus, comunicăm că retroactivitatea legii nu poate fi aplicată pentru înrăutățirea neargumentată a situației individului și cu posibila încălcare a vreun drept fundamental, în acest sens urmează a fi exclus subpct. 46) din proiect. Obiecția</p>	<p>/sau au apărut documente noi care modifică clauzele angajamentului extern), notăm că prevederile vizate precizează acțiunile și procedura de tranziție de la notificație la confirmarea BNM, după caz, de la documentul pe suport hârtie la documentul în forma electronică.</p>
---	--	---	---

			este valabilă și pentru subpct.51), care, la fel, urmează a fi exclus.	
49) La punctul 67, ultima propoziție va avea următorul cuprins: „BNM va comunica, prin telefon sau prin altă modalitate indicată de rezident, despre data din care confirmările BNM aferente angajamentelor externe luate la evidență anterior pe suport hârtie (inclusiv, celor luate la evidență în baza notificațiilor) sunt disponibile în cadrul portalului WEB al BNM pentru a fi, la necesitate, modificate și/sau pentru a raporta în formă electronică despre operațiunile efectuate în cadrul acestor angajamente externe la BNM .”;	Ministerul Finanțelor	26	La subpct.49), cuvântul „rezident” să se substituie cu cuvintele „persoana fizică rezidentă”, întrucât modificările propuse în prevederea respectivă vizează persoana fizică rezidentă după cum se modifică și în subpct.48) din proiect.	Nu se acceptă La pct.67 (subpct.53) din proiectul HCE, după renumerotare) sunt expuse prevederi generale, aplicabile atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice, inclusiv în cazul specificat la pct.68 ² lit.a) din instrucțiune (pct.55 din proiectul HCE).
52) Anexa nr.1: punctul 3, după cuvintele „înregistrare de stat” se completează cu cuvintele „sau descărcat de pe portalul guvernamental al antreprenorului”, iar propoziția a doua se exclude; punctele 8-11 se abrogă; la compartimentul „Cerințe generale față de documentele care se prezintă la Banca Națională a Moldovei” cuvântul „traducerile” se substituie cu cuvintele „traducerile autorizate ale”, iar textul „ , legalizate notarial” se exclude;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	27	La subpct.52) (modificarea Anexei nr.1), modificarea expusă la pct.3 se propune în următoarea redacție: 3. Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali accesat de pe portalul guvernamental al serviciilor publice care include, în funcție de categoria rezidentului, informația privind denumirea/numele și prenumele, forma juridică de organizare, numărul de identificare de stat /codul fiscal, data înregistrării, sediul/domiciliul, administratorul, mărimea capitalului social, fondatorii (asociații), cotele de participare ale fondatorilor (asociaților), genurile de activitate.	Nu se acceptă Potrivit pct.16 din instrucțiune la notificare se anexează documentele ce îl identifică pe rezident. Prin urmare, persoana responsabilă de notificare urmează să prezinte extrasul din registrul de stat, care poate fi descărcat de pe portalul guvernamental al antreprenorului sau poate fi eliberat de organul abilitat.

<p>la compartimentul „Cerințe specifice față de documentele care se prezintă în cazul notificării pe suport hârtie” în primul alineat, penultima și ultima propoziții se exclud;</p> <p>la compartimentul „Cerințe specifice față de documentele care se prezintă în cazul notificării în formă electronică”, textul „Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic” se substituie cu textul „Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere”;</p>		28	<p>La pct. 5 Certificatul de atribuire a codului fiscal al persoanei juridice rezidente este accesibil pentru a fi verificat pe platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect. Astfel, considerăm inoportună obligarea persoanei juridice rezidente de a prezenta acest act pentru notificarea angajamentului extern. În acest context, pct.5 urmează a fi exclus.</p>	<p>Nu se acceptă Conform pct.16 din instrucțiune, în scopul notificării angajamentului extern la BNM, rezidentul responsabil de notificare prezintă o notificare privind angajamentul extern la care se anexează inclusiv documentele ce identifică rezidentul. În cazul reprezentanței permanente (calificate în calitate de rezident conform art.3 pct.9 lit.f) din Legea 62/2008), care nu are obligația înregistrării la Agenția Servicii Publice, documentul ce identifică această categorie de rezidenți este certificatul de atribuire a codului fiscal. Prin urmare, certificatul de atribuire a codului fiscal se prezintă doar de către persoanele cărora potrivit legislației li se eliberează acest document și cărora nu li se eliberează extrasul din Registrul de stat (eliberat de organul abilitat cu dreptul de înregistrare de stat sau descărcat de pe portalul guvernamental al antreprenorului). De notat, că persoanele juridice rezidente nu au obligația de a prezenta astfel de certificate.</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	29	<p>La subpct.52), ce vizează compartimentul „Cerințe generale față de documentele care se prezintă la Banca Națională a Moldovei”, se propune examinarea</p>	<p>Nu se acceptă Solicitarea de către BNM a traducerilor autorizate ale documentelor perfectate în limbi</p>

			oportunității de excludere a prezentării traducerilor autorizate în cazul în care documentele sunt prezentate în limbi de circulație internațională.	străine (norma valabilă și în instrucțiunea în vigoare) se face în cazul în care documentele reflectă operațiuni valutare complexe sau sunt întocmite într-o limbă de o circulație restrânsă.
		30	La subpct.52), ce vizează compartimentul „Cerințe specifice față de documentele care se prezintă în cazul notificării pe suport de hârtie”, să se completeze cu textul „iar cuvintele „rezidentul responsabil de notificare” se substituie cu sintagma „persoana fizică rezidentă (responsabilă de notificare)” ;”, întru aducerea în concordanță cu modificările propuse prin proiectul enunțat.	Se acceptă
			<p>Nu au propuneri: Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al RM Consiliul Concurenței Banca Comercială Română SA BC „Moldova Agroindbank” SA BC „Energbank” SA BC „Victoriabank” SA</p> <p>Nu au prezentat avizele: Prestatorii de servicii de plată nebankari (cu excepția ÎS „Poșta Moldovei”) Asociația Băncilor din Moldova BC „Fincombank” SA BC „OTP bank” SA BC „Eurocreditbank” SA BC „Comerțbank” SA BC „Procreditbank” SA BC „Moldindconbank” SA BC „Eximbank” SA</p>	<p><u>Expertizele efectuate de către autorități:</u> Ministerul Finanțelor a enunțat că proiectul HCE nu este pasibil expertizei financiare din partea Ministerului Finanțelor și a prezentat unele obiecții, propuneri/recomandări. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nu s-a expus în cadrul expertizei economice, dar a înaintat două propuneri.</p>